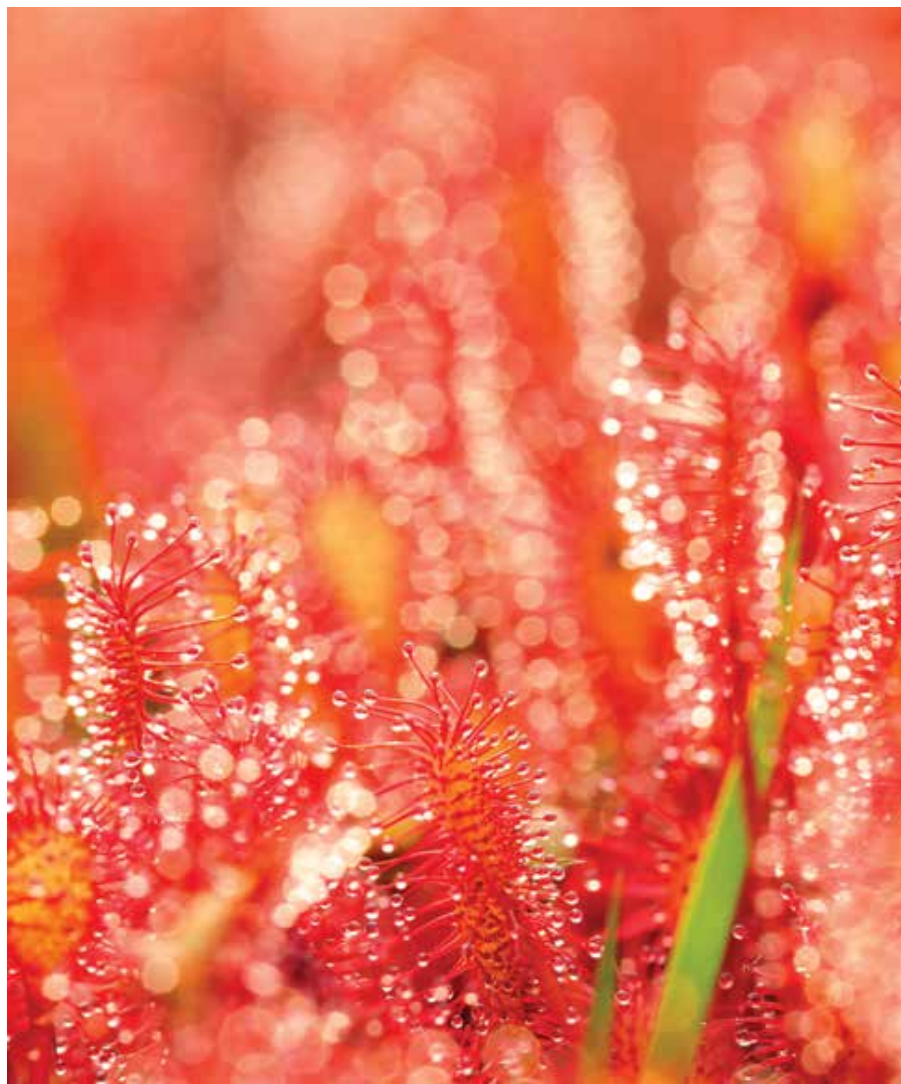

De zeldzame gevlekte witsnuitlibel vliegt hier rond.
@Vilda/Jeroen Mentens

In het heischrale grasland groeit kleine zonnedaauw. @Vilda/Yves Adams

De Langdonken, natuur met ambitie!

In de Zuiderkempen, waar de zandgronden van de Kempen en de Hagelandse heuvelstreek elkaar raken, ligt een bijzonder gebied. De Langdonken verenigt bodemtypes uit beide streken: heischraal grasland wisselt af met natuurlijk bos, open moerassen zijn hier en daar begroeid met ondoordringbare wilgenstruwelen. **Tekst: Natalie Sterckx**

Na weken van zoveel mogelijk thuisblijven, is het een verademing om weer wat verder te komen dan mijn natuurgebieden-op-fietsafstand. Ik ben enthousiast als een kind dat op schoolreis mag gaan. Mijn enthousiasme wordt alleen maar versterkt als ik de drukke baan tussen Aarschot en Herselt achter me

laat en de Donkstraat inrijd. Elke paar honderd meter wordt die smaller en groener. Plots sta ik midden in een grote groene vlakte met rechts van mij een waterplas met daarin een grote zilverreiger die fel afsteekt tegen al dat groen. Ik ben aangekomen in 'De Langdonken'.

Op stap met vader en dochter

Aan de schuur ontmoet ik Benny Van Dyck (61), en zijn dochter Celina (26) die als het ware mee opgroeide in het gebied. "Het begon allemaal met een klop op de deur, bijna 40 jaar geleden", begint Benny enthousiast te vertellen. "Een

Boven: Vader en dochter zijn hier kind aan huis. @Natalie Sterckx
Onder: Hier hoor je de boompieper zingen. @Vilda/Yves Adams

vriend vroeg of ik me wilde inzetten om een stukje natuur aan te kopen, om er zo mee voor te zorgen dat dit gebied bewaard zou blijven. Het begon met 1,5 hectare en Natuurpunt beheert hier nu meer dan 200 hectare. Ik zag dit wel zitten en werd dan maar meteen conservator.

“Toen was jij nog een paar jaar jonger dan ik nu”, merkt dochter Celina op, “ongelooflijk!”

Rijk aan water

“Het verhaal van de Langdonken is er een van het water”, zegt Benny. “Water is zowel ons zorgenkind als onze vreugde. Als je hier komt wandelen in de winterperiode, heb je kniehoge laarzen nodig en wandel je als het ware door een hele grote ondiepe plas.” We kronkelen ons een weg over een smal bospaadje met

links en rechts opvallend veel grachten. “Rabatten”, weet Benny, “die werden ruim honderd jaar geleden met de hand gegraven om toch een klein beetje economische waarde te geven aan ‘het moeras’. Echt droger werd het gebied niet, maar met de grond die men uit de diepe grachten omhoog spitte, werden de ‘ruggen’ hoger en kwamen die enkele maanden langer boven water. En op die ruggen werd dan aan houtteelt gedaan. Voornamelijk eikenhakhout dat nodig was bij de leerlooierij.”

“Al bijna 20 jaar meten we hier tweewekelijks de hoogte van het grondwater”, zegt Benny. “Zo leerden we dat het waterpeil hier meer dan een meter schommelt tussen nazomer en winter. Dit voorjaar hebben we de laagste waterstanden ooit opgetekend.”

“Er is wel één nadeel aan zoveel stil-

staand water”, lacht Celina, “muggen!! In de zomer zit het hier vol.”

Fauna en flora

Plots staan we in een groot open landschap. Het is lang geleden dat ik nog zo ver kon kijken zonder een huis te zien. Het heischraal grasland heeft heel wat tinten groen afhankelijk van de vochtigheid van de bodem. Benny vertelt gepassioneerd over kleine zonnedauw, stekelbrem, dopheide en nog heel wat ander fraais. Een trotse eik overziet de vlakte. Een boompieper laat zich horen. Een boomvalk klieft door de lucht. De Langdonken is ook een libellenparadijs: de zeldzame gevlekte witsnuitlibel huist in een waterplas met bijhorend opgaand hout. Hier wordt goed nagedacht over de inrichting van het gebied. “We hebben al heel wat bijzondere soorten maar als de

watersnip hier ooit broedt, zitten we ongetwijfeld op de goeie weg”, zegt Benny.

Net als ik in de verte een dakrand zie, duikt een grote waterplas op. Een blauwe reiger speurt tussen de zeggen, de bloeiende gele lis en de waterviolier naar wat lekkers. Hoe mooi ook het plaatje, het is niet allemaal rozengeur ... Meerdere invasieve exoten verdringen de inheemse fauna en flora.

We verlaten het gebied en wandelen verder over rustige wegen, langs weilanden, boerderijen en ... je kan er niet omheen: weekend-huisjes. Naast het natuurgebied is een weekendzone voor verblijfs-recreatie. Hier en daar staan gebouwen in het natuurgebied zelf. Natuurpunt wil die, in positief onderling overleg met de eigenaars, weer omzetten naar waardevolle natuur. En dat is in veel gevallen gelukt. Ook de verschillende overheden hebben hier een belangrijke taak. De lokale afdeling Natuurpunt Grote Nete werkt constructief mee aan oplossingen.

Vallei van de Kalsterloop

Terwijl we nog wat achtergelaten afval meenemen, lopen we door de kern van het gebied. In de Langdonken staan zeer zeldzame planten, enkele hebben hier zelfs hun enige natuurlijke groeiplaats in Vlaanderen. “Wijdbloeiende rus, Spaanse ruiter, teer guichelheil zijn maar enkele van die pareltjes die we door een gericht natuur-beheer alle kansen willen geven”, vertelt Benny.

We turen in de verte naar een havik die zit te rusten op een tak en bespieden een reebokje dat behoedzaam de vlakte oversteekt.

Wat verderop komen we aan de Kalsterloop, die vormt de provinciegrens tussen Antwerpen en Vlaams-Brabant. “Zou het niet mooi zijn als we de Langdonken en ‘Averbode Bos en Heide’ kunnen verbinden tot een grote brok natuur en dat dan ‘de Vallei van de Kalsterloop’ noemen”, spreekt Benny luidop zijn droom uit.

We wandelen door een kleinschalig landbouwgebied over rustige weggetjes terug richting het beginpunt van de wandeling, de schuur. “Ik herinner me dat daar vroeger een kerkuil broedde”, zegt Celina, “jaarlijks de uilskuikens ringen was een geweldige belevenis!” Bij de schuur aangekomen, merkt ze op dat er verse vogelpoep te zien is op de muur. Zou hij er nog altijd zitten?

En de toekomst?

Om onze wandeling te besluiten, kijkt Benny ook nog even vooruit: “We zijn hier intussen met een ploegje al zo’n 40 jaar bezig om bijna dagelijks te zorgen voor dit waardevolle natuurgebied, een engagement dat veel voldoening geeft. En het resultaat mag gezien worden. Toch kijken we ernaar uit om de fakkel door te geven aan de jongere generatie uit de buurt. Mensen die zich geroepen voelen om mee te werken aan de toekomst van de Langdonken, mogen ons altijd contacteren.”

Weekend in het paradijs

Door de ligging van de Langdonken op de overgang tussen de Kempen en het Hageland is het een paradijs voor heel wat zeldzame soorten. Absoluut de moeite om een weekend voor uit te trekken. Er zijn vele wandel- en fietsroutes te ontdekken.

B&B Zinnen en Minnen

Bij Zinnen en Minnen kan je genieten van de stilte en de rust van de overweldigende natuur van de prachtige Merodebossen. Zowel ruiters, fietsers, wandelaars als hondenliefhebbers komen hier helemaal aan hun trekken. Elke gast wordt verwend door de eigenaars. De B&B ligt op een boogscheut van de Langdonken. Ideaal voor een weekend weg in eigen land.

Meer info en reservatie:

B&B Zinnen en Minnen,
Kipdorp 11, 2230 Bergom – Herselt,
014 54 21 02, 0477-72 33 53,
info@zinnen-en-minnen.be,
www.zinnen-en-minnen.be